

Sergili Fega

Bugün Niyazi işinin bildiğin kombinasyonla
tamamı edilmesine yardımı edebilmek ümidi ile
Fen Fakültesine gittiğimde mektubumu buldum.

Bir taraftan mektubumu okurken bir taraftan da
benim de istisak edeceğimi ümid ettiğim jürinin
toplantısının sağlanmak maksadı ile Zuber'e
işe hazir olduğumunu söyleyince (telefonda) bir
surprizle karşılaştım: Dilşat juriden çekilmekten
vaz geçmiş. Bu suretle bütün testip suya
düşmüş oldu. Fakat benim şu andaki telekkime
göre bu hadisenin Niyazi üzerinde hisbi menfi
tesiri yapmaması icap eder. Fikrimce Niyazinin
bu iş için kalkıp İstanbul'a gelmesi bile şüpheli
bir zakkem olacaktır. Mamafih durumunda hala
bir belirsizlik var. Anlattığıma göre, juri de
bu kişinin mutalası menfi, iki kişi selahiyetlilik
beyan etmiş iki kişinin de mutalası müspet.

Selahijetsizlik beyan edenler bunı cafrlarına yazamazlar zira bu husus daha önce beliterek Türiden cakihuceleri gerekirdi. Şu halde bunlar ya Fahre iltihak edecekler yahut da Zuberle Fahi Doumanice iltihak edeceklerdir. Bunlardan yalnız berinin müspet mulalaa vermesi bu işi yoluna koyabilir ve Niyazi de bir kaç gün için İstanbula gelmek fuzuli zahmetine katlanabilir. Bu zahmetin fuzuli olmasından kastım şu ki: bu şartlar altında İstanbul Üniversitesinin verebileceği bu unvanın Niyazi için ne kıymeti olabileceğini anlattım.

Emeklilik hakkında verdiğim dilekçeyi geri alınam için konuşmak üzere, bugün Rektör beni Çağardı. Niçin emekliliğimi istediğimi sorunca müffak olamadığımı için dedim. En yüksek unvanı hayiz olduğumum ve başarısızlığın bahis konusu olamayacağını söyledince, unvanın hiçbir kıymet ifade etmediğini mübaffakiyetin başka şey olduğu cevabını verdim. Bu vesile ile de Niyazinin hikayesini söyledim. Vak vak dedi o kadar.

Bu davranış Üniversitesi, paragraflar, cübbeler ve haylaz bir kalabalıktan ibaret telekki etmesinden ileri geliyor. En iyisi elden gelene kadar bunlara boş vermek. Sınırlarını bğar bu gibi hollere karşı en iyi reaksiyon şekli belki de bir dostuna içini boşaltmak ve aynı zamanda bu idamlar ve bu muvesseseler yokmuş gibi hareket etmek olacaktır zannediyorum. Eğer bu memlekette iyilik yapmak istiyorsan bu iyiliği onlarız yapmağa devam edeceksin. (Bu arada içini dökecek dost olarak beni seçmiş olmana sevindiğimi de itiraf edeceğim)

Çengiz içine gelince; o hususta sana gine de musamhakar olmaya gayret etmeni tavsiye edeceğim. Bu tavsiyem o hikayeye benim de adınım karışmış olmasından ve binacualagh o işte asilâne bir tavır takinmam gerektiği düşüncesinden ileri geliyor. Sebep şu: İnsanların çoğunda muhitlerini kendilerine hayran görmek arzusu çok kuvvetlidir. Akıllı olmalar bu arzularını

Güzel şeyler yapmak suretiyle, daha az ~~akilli~~
 olmaları da bir taraftan güzel şeyler yapmaya
 gayret ederken bir taraftanda rekipsiz bulunmaya
 çalışıyorlar. ^{suretiyle kasıtlarla} Çirkin olmaları beraber insanî olan
 bu temayülü ben kendi içinde hissettim, zebunne
 oluştuktan hemen ^{kendisini} daima ^{üst} üstülebildiğini
 umid ediyorum. İyi tanıdığımı bu zaafî Cengiz de
 de bulunduğum biliyordum ve bu meslekte de
^{zaafî} yine bileceğini hususunda müteaddit idim. Yenemeyiş
 olması onu benim nazarımda düşürmemelidir. Çünkü
 Cengiz aynı zamanda güzel şeylerde yapmağa
 gayret etmektedir. Tatbiki matematik bölümünü
 siz yine kurum ve istediğiniz matematiğe davet
 edin, fakat bu işi Cengize karşı bir ziddiyet havası
 içinde yapmamağa çalışın. Bu ziddiyetin ziyan
 edeceği enerjiye yazık olur. Bana gelince Eddal
 ile benim bana karşı yüzümüzün kıyarmış vaziyette
 olmasını tamamen yerisiz buluyorum (bu da asılânen
 bir nezaket tegahürü değil). Kendi imkânlarının
 müsait olduğu zaman kendisi doğrudan doğruya
 müracaat edebilir. Böyle bir müracaatı reddedişleri

iktimali olsa bile Senin ve Erdalın bunu istediğini
bilmem beni bu yüzden küçük düşmek korkusundan
kurtarır.

Niyazımın tezi hakkında yazdıkların, Fikretle
yaptığımız muzakere neticesinde edindiğimizi
kavrate uyuyor. Mektubunu Fikret de okudu.

Bu mektupta belki de bir nasihat tonu
sezilebilir. Mantıken böyle bir iddiam yok, görüş
ve anlayış derecesinin seninkinden geri olduğuna
aklım eriyor. Makradım sadece bu bakımlardan
kendimi sana tanıtmak ve kendisine işini
bosalttığı bir dostun sıfatı ile sana karşı
samimiyet olmağa çalışmaktan ibaret.

Sukanım, Erdalın, Yusufım (onuyla yavaş yavaş
akıllılığını iletliyordum) Senin gözlerinizden
öperim.

Cahit

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Feza Gürsey Arşivi

FGASCI0202501